

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda” előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny” is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny”-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny”-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők ugy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.

Az aranka és az Ásványi-féle arankairtó-eszköz. (2 kép-pel) Sz. Szakáts Pétertől.

A somfa- és mogyorófabot-üzem.

Gyümölcspszaszták.

A gyümölcstenyésztés előmozdítása. Szász Lajostól.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató-választmányának ülése szeptember hó 14-én.

Szives kérelem gyümölcsészeti ügyben.

Vegyes közlemények.

Bejelentett állatok. Lóárverés Budapesten. A tej utján történhető fertőzések. Vessünk össze oly takarmányfélét, melyek tavasszal korán fejlődnek. Új boros hordók kezelése. A gyermekek fogápolása. A hangyák pusztítása. Legjobb házi szer vágási sebekre. A palackozott bor eltartása. Gyümölcs-ecet készítés. Miről ismerni meg a jó fejőstehent? A patkányfogásról. Olvasóink figyelmébe

Piaczi értesítő.

Nyilttér.

Előfizetési felhívás

Kérjük lapunk azon t. előfizetőit, a kik második félévi illetveikkel még hátrálékban vannak, hogy azokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mert lapunk kiadása nagy terhekkel jár, a mit még nehezít az is, ha az előfizetések késedelmesen érkeznek be.

Újabb előfizetőinknek az egész évfolyammal szolgálhatunk.

Az előfizetési díj lapunk homlokán olvasható.

Kiváló tisztelettel
az „ERDÉLYI GAZDA” kiadó-
hivatala.

Az aranka és az Ásványi-féle arankairtó eszköz.

Az aranka, herekosz — székelyföldön fecskefonál (*Coscuta Europea*) egyetlen mezőgazda előtt sem lehet ismeretlen. Ott találjuk ezt a mezőn s gyakran a gondozatlan kertekben is, pirosas-sárga, fonalszerű száraival összevissza hálózva kivált a hereféle növényeket, de sokszor más fajtájukat is.

Ez egy élődi növény, a melynek állandó gyökérzete nincs, hanem más növények rovására tartja fenn magát és a lóher-féle takarmánynosoknak a legnagyobb veszedelme.

Szaporodik magról és indáiról egyaránt.

Ha a herét vagy luczernát termő talajra bármi módon aranka-mag jut, az ott kicsirázik, a földbe gyökeret, fölfelé pedig gyöngye vékony szarát hajt, a mely azonban csak addig táplálkozik a gyökere által, a míg eléri a lóhere vagy luczerna zöld szarát, melyet körül ölel s annak zöld héjához hozzá tapad, mondhatni egyesül vele, úgy, hogy tovább már attól veszi táplálékát. Így a gyökerére már nincs szüksége és az csakhamar el is vész.

A mint egyszer az aranka az anyanövényen jól megkapaszkodott, gyorsan növekszik, hosszú vékony szálat hajt, melyek a szomszéd-
szedságba nyulnak és csakhamar jó darab fölton összefonják a kulturnövényt, attól a tápanyagot elvonják és tönkre teszik.

Az arankának gyors növekedése, valamint, hogy egyes széthurezolt részei is könnyen tanyát ütnek — megfogamzanak a here-növényen, okozzák, hogy nagy tábla-herések, aránylag rövid idő alatt, az arankától elkoszosodnak és tönkre mennek, a gazda nagy kárára.

Óvakodnak is a gazdák a lehető minden módon, hogy az arankát meg ne kapják, drága pénzen ólomzárólt, arankamentes vetőmagot vásárolnak, azután elvetik olyan földbe, a hol soha sem volt aranka és nagy bosszuságukra, igen gyakran, már a második évben, arankafoltok mutatkoznak.

Hogyan jutott hát oda az aranka? Annak magja igen könnyen az előnövény alá hordott trágyával, esetleg a madarak ürülékével, vagy egy darab arankafonál valamely más tábláról, ismeretlen módon ugyan, de föltehetőleg a nyulak, fogoly-madarak, vagy más vadon élő, vagy a mezőn koborló állatok által, kivált esős idő alkalmával, midőn a föld sara s azzal együtt az arankafonál is könnyen az állatok lábához tapad, juthat a herésbe.

Ezekből látható, hogy a legtisztább mag után nőtt herés is könnyen arankás lehet, bármint védekezék is a gazda ellene.

Epen ezért nem kis feladatát képezi a gazdának a már föllépett arankától való szabadulás, vagyis annak irtása.

Eddig az irtásnak három nemét ismerjük: az arankás foltoknak edző szerekllel való kezelését, szalmával való égetését, végre az arankás foltok lekaszálása és a növény megsemmisítése után talajának felásását s alkalmas időben újból bevetését.

Ezen módoknak azonban legtöbbszörre az a hátránya, hogy alkalmazásukkal nemcsak az aranka, de maga az anyanövény is tönkre megy, a mi pedig — tudjuk — nagy hátrány.

Az itt közölt két képben egy egészen új és eredeti arankairtó eszközt mutatunk be olvasóinknak, mely a kolozsmonostori gazdasági tanintézet kitűnő intéző tanárának: *Ásványi Lajosnak* a találmánya s a melyet munka közben is többször volt alkalmunk megsemmisíteni.

Epen egy észleltük, hogy vele az arankától egészen elkoszosodott herést is gyönyörűen meg lehet tisztítani a nélkül, hogy a here tönkre menne, sőt nemcsak, hanem hogy az egészen elcsenevészett here, illetőleg luczerna, a tisztítás után mintegy új életre kelt, új és dús sarjakat hozott és egy pár hétre a talajt teljesen elborította üde zöld szára és levélzetével. Igazán nagy vívmánynak tartjuk ezen valóban eredeti alkotást és nagy örömünkre szolgál, hogy lapunk a legelső szerencse, azt a gazdaközön-séggel megismertetni.

Az Ásványi-féle — szabadalmazás alatt levő — arankairtó gereblye három, egymástól 12 centiméter távolságban álló kefék gereblye fogsorból áll, melyeket a fölöttük vé-

gig futó és köpükben végződő egykezü kötések tartanak helyzetükben. A köpük markolatos ásonyélhez hasonló fogantyukkal bírnak és az egész készülék vezetésére szolgálnak.

Az egyes kefék gereblye fogsorok egyenként 38 cm. hosszú sinvasból állanak, melyek mindegyikének felső szélében 12 drb kerék élben végződő fogsor van 38 mm. távolságban benittelve, alsó szélében pedig a fogsorok között aczéldrót pamatok vannak kefékötés módjára egy szál erős sodronnyal bekötve. Az egyes kefék gereblye fogsorok két-két erős nittszeggel vannak a már említett fölöttük végig futó kötésekhez megerősítve.

Az arankairtó gereblye, mint elnevezése is mutatja, a herefélét legveszélyesebb élősdijének az arankának irtására szolgál.

Alkalmazása előtt a kiirtandó arankafészkeket jó tövön lekaszáljuk, felgereblyéljük és eltávolítjuk, az egész fészektarót pedig annyira kiszáradni hagyjuk, hogy az arankairtó gereblye működését biztosítsuk, vagyis hogy sürün álló fogsorait a nyirkos földdel való megterheléstől megóvjuk.

Az így előkészített tarlónak azután az arankairtó gereblyével neki megyünk és azt 40—50 cm. közt játszó, ide-oda való huzgálással mindaddig gereblyéljük, míg a herefélét tarlójára csavarodott és rajta élősködő arankaszálait tönkre nem tesszük, össze nem ronszoljuk, a mi négyszögméterenként 1—2 perc alatt tökéletesen megtörténik.

Az arankairtó gereblye a maga nemében egy egészen új és eredeti találmány, a mennyiben ilyen módon az aranka pusztítását eddig nem ismerték.

Az Ásványi-féle aranka-irtóval ezen év nyarán folytak kísérletek a kolozsmonostori gazd. tanintézetnél. Alkalmunk volt többször megfigyelni ugy az eljárást, mint az eredményt és ugy az eljárás egyszerűsége, mint az eredmény, meglepők.

A kísérletek egy nagy tábla luczernának az aranka által legjobban elfojtott pontjain ejtettek meg, a hol az elhatalmasodott aranka miatt a kulturnövény már megtrikult és leveles zöld szarát alig hajtott, minthogy a gyökerek által fölvevő tápanyagot az aranka vontá el.

A lekaszált kísérleti foltok az Ásványi aranka-irtójával megmunkáltatván, minthogy ez a növény szárának csomkjával meglehetősen kiméletlenül bánik el, ekkor meg azt gondoltuk: no most már alaposan ki van irtva az aranka is, meg az anyanövény is. Két hét múlva azonban, midőn a kísérlet eredményét megsemmisítettük, a legkellemesebb csalódással észleltük, hogy a megkefélt foltokon a luczerna gyönyörűen diszlik, új sarjakat hajtott és sürű állásúvá lön, az arankának pedig nyoma sincs.

Ilyen kísérlet időközönként több tétetett. meghívott szakértők jelenlétében; mindannyiszor az említett fényes eredménnyel.

Mi észleleteink és tapasztalatainkra támaszkodva, bátran kimondjuk azt, hogy az

arankirtás problemája az Ásványi találmányával meg van oldva. Nem lesz szükség többé rőfös cikkekben elmélkedni e felett és fejtegetni az eddig legtöbbször kevés kedvező sikert nyújtott módok és eljárások miként való alkalmazását.

Ha a gazda herése vagy luczernásában arankafoltot, vagy foltokat észlel, alkalmazza ott az Ásványi-féle arankairtó eszközt s ezen egyszerű és olcsó eljárás által drága takarmányosának fentartása biztosítva van.

Ezen, a maga nemében egyszerű találmány nagy vívmány a mezőgazdaságra nézve, a mely, sok érték megmentésére fog szolgálni, miért is feltalálóját melegen üdvözljük; magát az eszközt pedig, mint nélkülözhetlent, melegen ajánljuk a gazdaközönségnek.

Sz. Szakáts Péter.

^ somfa- és mogyorófabot-üzem.

Sok olyan kisterjedelmű erdőterület van nálunk, különösen az urb. birtokrendezések alkalmával a tanító, iskola, vagy templomok számára kihasított erdők között, melyeknek erdőképen való kezelése a kis terjedelem miatt némi nehézségeknek ütközik. Alkalmatlan talajon, 10—20 k. holdnyi területen is megfelel még a cseri-üzem, kevésbé jó talajon s kisebb területen pedig jól fizethet az akác, különösen ha a minimumra leszállított fordáju szőlőkaró üzemben kezeltek. De az előbbihez jó talaj kell, az utóbbinál pedig az a feltétel, hogy a szőlők, melyek számára karót termelünk, közel legyenek. Már az ily üzemek mellett is közvetett uton húzza a birtokos a haszonélvezetet, melynek megváltása fejében a területet kapta; tüzfát termelni ily kis területen, legalább folytonos üzemben nem lehet. A cél tehát az, hogy a terület oly jövedelmet hajtson és pedig lehetőleg évente vagy legalább rövid időközökben, hogy az a birtokos faszükségletének beszerzésére elég legyen.

A Deutsche F. u. J.-Zeitung nemrég egy új üzemmódot irt le, mely épen ilyen kis területekre való. Ez a somfabot-üzem, melyet Austriában az utóbbi időben kezdeményeztek és — az idézett lap szerint kielégítő sikerrel — ma is folytatnak.

A somfabot-üzemről való kezelésre legalkalmasabb a husos som, mely majdnem minden talajon és bármily fekvésű helyen előfordul ugyan, de előszeretettel viseltetik mégis a mészés meszestalaj, valamint az agyagos talaj iránt; a fekvés tekintetében azonban nem válogatós. Eltűri az egyenes napfényt, de megnő a legsűrűbb lombozatu állabok árnyékában és azok nyomása alatt is, s ennek következtében gyakran találjuk a vörös gyűrűvel együtt a közép erdői közé vegyülve, vagy az idősebb bükkzállerdek időközben fejlődött mellékállabjába szorulva.

Sarjképesége kitünő. Gazdag hajtásai jeles tűzerejű ágfat szolgáltatnak ugyan, de jelentősebb azoknak szerszámnyelekre való felhasználása, puszkavesszőnek feldolgozva pedig igen keresett cikket képeznek.

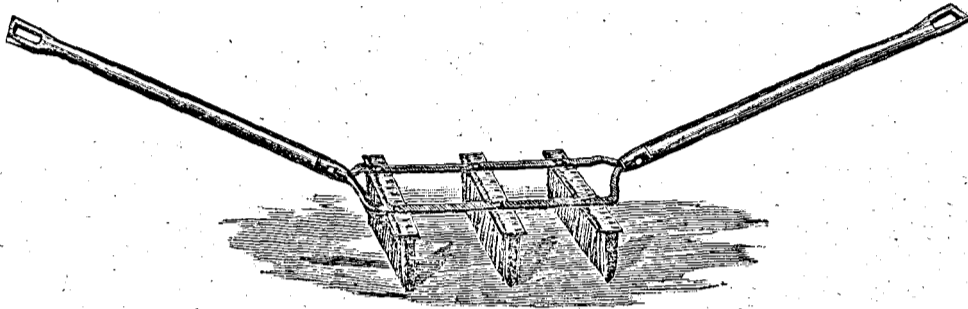
A nagyobb méretű ágak s a törzs gyökfája a puspángfáival vetekedő keménységénél fogva s főleg azért, mert faragás alatt sima felületet ad, az esztergályosok és műhelyében is otthonos.

Néhány évvel ezelőtt egy-egy ausztriai erdőben megkísérelték a somfának sátabotok termelése céljából való rendszeres üzemszerű kezelését, számítván arra, hogy a somfabotok sarjait mesterséges módon a legkeresettebb alakúvá növesztvén, könnyen fognak versenyezni azokkal, a kik csak keresve találták meg a

többé-kevésbé alkalmas egyedeket az erdő területén szétszót bokrokban. Legkeresettebb pedig az olyan bot, melynek kampója természetes uton fejlődött.

Ily botokat termelnek a somfabot-üzem alkalmazásával, mely a következő kezelési módal jár.

A bot-termelésre szánt husos-somfa bokrokat kora tavasszal töre metszik s csak 2—4 hajtását hagyják meg. Ezeket oldalágaiktól — kivéve a csucs felé esőket — megtisztítják, alul, — mint a homlításnál szokás — kissé bemetszik s vigyázva, nehogy letörjék, egész a földig lehajtják s azután kampós ágakat szurnak melléjük, hogy a vízszintes fekvésben állandóan megmaradjanak. Az így lefektetett som-ágaknak még ugyanazon tavaszra kifakadó rügyeiből egyenesen felemelkedő oldalhajtások nőnek, mik tehát a főágból derékszög alatt indulnak ki. Néhány ezek közül már 2 év múlva, de

35. ábra. Ásványi-féle szabadalmazott arankairtó-gereblye.

3—4 év multával minden oldalág egészen kifejlődik. Ekkor az anyaágakat töben lemetszik s a legzölészerűbb beosztással szétdarabolják úgy, hogy minden sétatálcának kellő nagyságu kampója maradjon.

A régi anyaágak tövét azután egészen eltávolítják s minthogy ezen időre az anyaágak már ismét kellő számban állanak rendelkezésre, az eljárást megismételik.

Természetesen kell egy kissé bibelődni is a somfa állabbal. Nem szabad pl. megtörni a

36. ábra. Ásványi-féle szabadalmazott arankairtó-gereblye működésben.

görbe vagy felesleges hajtásokat, a melyeket pedig meghagyunk, azokat ápolgatni kell, gondoskodván, hogy egyenes és egyenletes fejlődésüket megtartsák, nagyon görcsösekké ne legyenek és ezen célból az oldalhajtásokon, melyek mind botokká lesznek, a rügyeket s a netán kifejlő hajtásokat időnkint le kell csipkedni.

A 2—4 évi forda idő alatt, ha elég óvatosan voltunk a kedvezőtlen befolyású körülmények eltávolításában, egy-egy bokorról mintegy 10 drb szép, természetes kampójú botot nyerhetünk.

Feltéve most már, hogy egy ha-nyi területen 2 m-es négyzet-hálóban 2500 somfa-bokorunk van, 10-ével számítva 25,000 drb botot termelhetünk a 2—4 év leforgása alatt. 100-át csak másfél forintjával, — a mi elég olcsó; — 1 ha-nyi terület egy forda alatt 375 frtot hoz. Eltekintve attól, hogy igen sok bokor már a harmadik évben nyújtja a hasznót, tegyük fel, hogy a 375 frt négy évre szól. Ezen esetben

egy évre 95 frt, gondos kezelésnél tehát kerek 100 forint jut ha-onkint, tehát 57 forint kat. holdja után.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy ilyen módon azok a területek is hasznosíthatók, melyek sem mint erdő, sem mint legelő vagy szántó előnyösen művelhetők nem volnának. Másfelől említésre méltó az is, hogy a husos som kellemes ízű gyümölcse a bokrok egymáshoz való közelségénél fogva kisebb fáradsággal lévén összegyűjthető, jó termés esetében szintén szép jövedelmet nyújthat.

A somfabot-üzemről szóló cikk írója megemlíti még, hogy néhol mogyoró-bokrokat is kezelnek hasonló üzemben, de már jóval kevesebb jövedelemmel.

Legyen bár így, a kis terjedelmű erdőbirtokok tulajdonosai rágondolhatnak itt-ott magukat, hogy akár ezen, akár ama fanemet figyelmükre méltassák. Talán még a kis községbe szorult tanítókhöz illenék legjobban hozzá a kissé babrálódó munka, mely azonban nagy fáradság nélkül is jelentékeny jövedelmet ígér. (E. L.)

Gyümölcspaszták.

A gyümölcs értékesítésének, különösen olyan esztendőben, midőn sok gyümölcs termett, egyik legjobb módja a főlősleges, vagy el nem adható gyümölcsnek pasztává csinálása. Mi az a gyümölcspasztá? Nem egyéb, mint süttire főzött, cukorral vagy a nélkül készített gyümölcs-íz, melyet gyümölcskenyérnek is neveznek s némely országban már régen ismerik és csinálják. Így például Keleten datolyából és kajszinbaraczkból csinálnak ilyen gyümölcskenyeret úgy, hogy a gyümölcsöt kólapokra keüik s a napon főzik és szárítják. Tiroli gyümölcskenyérnek tudvalevőleg külföldön is jó kelete van. Frencziaországban gyártják a pasztákat; Normandiának van egy gyára, mely évenként egy milliónál több gyümölcspasztát csinált s mind el kelt.

Az idén is sok gyümölcs termett, az alkalom tehát megvan a gyümölcspaszták nagyobb mennyiségben való előállítására. A pasztákat minőségükhöz képest különféle módon csinálják. Következőkben elmondjuk, hogy miképpen és milyen gyümölcsből lehet legjobb pasztákat csinálni.

Pasztáknak legalkalmasabb gyümölcs a körte, alma, birs, kajszinbaraczk, őszi baraczk, ringló, mirabella és a közönséges magvaváló szilva. A bogycs gyümölcs kevésbé alkalmas, mert csupa lé, mely mire megsűrűsödik, alig látszik, oly kevés marad belőle; más gyümölcsessel keverve azonban ezt is használhatjuk.

A pasztának való gyümölcsnek nem kell teljesen érettnnek lenni; az sem határoz, hogy hullott vagy gondosan szedett, nyári, őszi vagy téli gyümölcs. A héjat és magházat szintén fel lehet használni. A nyári gyümölcs közt igen sok olyan van, a melyet természetben eltartani nem lehet, ez kiválóan alkalmas pasztának.

Tíz kiló friss gyümölcs általában 1½—2 kiló pasztát ad, ha nem igen kicsiben csinálják és legalább 10 kilo gyümölcsöt dolgoznak fel egyszerre

A pasztacsináláshoz egy rézüst kell, melyben a gyümölcsöt izzé főzzük, azonkívül kell egy szifa, a melyen átverjük, egy kisebb rézüst, a melyben süttire főzzük s egy kemence, a melyben a befőtt izzé megszáritjuk; végül még cserények is kellenek, melyek rendszeren drótból szoktak lenni, 1 cm. vastag peremmel. A pasztának való lágymagu gyümölcsöt nem hámozuk meg, csak megtörülgetjük, esetleg megmossuk, a rothadt részeket kivágjuk belőle s a nagyobb gyümölcsöt három nagy darabra vág-

sainkat, hogy alma- és körte-termésükből — 5—10 példányt számítva fajokként, folyó hó 25-ig bezárólag az erd. gazd. egylet titkári irodájának czimezve — küldeni sziveskedjenek.

Megjegyezni kívánjuk, hogy becses közreműködésük semmi más pénzbeli teherrel nem jár, mint csupán az ide szállítási költség, minden egyéb fizetni valót egyesületünk pénztára herdozván

Az ügy kiváló fontossága is sürgösen hi, hogy ott legyünk — már is szép hirre vergődött gyönyörű és utólérhetlen finomságu gyümölcsökkel; de saját érdekünk is parancsolja, hogy a *vásárló világ* értesüljön, hogy melyikünk-nél mit és mily mennyiségben kaphat.

S erről szintén kérnénk egy rövidke összeállítást, a magunk részére, tájékozódás tekintetéből.

Ismételten kérünk tehát minden termelő üggyársat a szives részvételre, hogy a jelzett *kiállítás* s illetve *vásár* alkalmával személyes megbizottaink által tájékoztassuk az ott megjelenő vásárlóinkat

Fősulyt fektetünk összeállítandó s illetve fölküldendő együttes kollektiónknál azon 15—20 féle alma s ugyanaunyi féle körte bemutatására, a melyeket csaknem másfél évtized óta kiválasztottunk és ajánlunk az annyi százfélé közül. De egyáltalában bármitéle szép gyümölcsöt szivesen veszünk és igen-igen kérünk!

A gyümölcskertészeti szakosztálynak Kolozsvárt, 1891. szept. 16-án tartott ülése megbízásából

Szentgyörgyi Lajos,
szakoszt. elnök.
Szász Lajos,
szakoszt. jegyző.

Vegyes közlemények.

— Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztályának az egyleti irodában levő nyilvántartási könyvébe a következő eladó állatok vannak bejelentve:

4 darab herélt hámos ló.

500 darab orbáncz ellen oltott malacz.

1 darab mezőségi tenyészbika 1 1/2 éves.

1 darab 6 éves, 178 cm. magas, herélt barna pej hámos ló.

1 darab erdélyi magyar fajta bika, 3 éves 4 hónapos, nagy testű.

124 darab 1 1/2 éves erdélyi magyar tinó.

Bővebb felvilágosítást ad az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala Kolozsvárt (belközéputeza 11. sz.)

— **Lóárverés Budapesten. Október hó** folyamán Budapesten a „Tattersaal“ kerepesi-úti helyiségeiben lóárverés fog tartatni, még pedig okt. 2—3-án a ménesekből származó fiatal kanczák és anyakanczák; 9-én pedig a mezőhegyesi ménesből származó herélték, valamint a méntelepekből kisorsolt ménnek és herélték árverése lesz. Az árverés mind egyik napon reggel 9 órakor veszi kezdetét, délelőtt egy órára félbeszakítatik és délután folytatatik. A kiállítási áron alul egy ló sem fog eladatni. A kínálatok 10—10 forintokint történnek. Minden megvett ló után a vételárnak megfelelő törvényszerű bélyegen kívül (III. fokozat) kötvényképzés fejében az első száz forint után 2 frt, azon felül minden megkezdett 100 forint után egy-egy forint fog beszédetni. A vételár, elismervényre, azonnal készpénzben lefizetendő és a lovak csak az elismervény előmutatása mellett fognak kiszolgáltatni. A megvett lovak vasárnap (október 4-én, illetőleg 10-én) estig okvetlenül átveendő; a leütés idejétől minden eshetőség a vevőt terheli.

— **A tej útján történhető fertőzések**
A Term. Közl. után adjuk erre nézve a következőket. Würzburg e tárgyról tartott előadásában részletesen kifejtette, hogy milyen betegségeket létesíthet a tej. A tej fertőzve lehet az állattól, a melytől származik; tudjuk, hogy a gyöngykóros tehének teje gümőkört okoz, s különösen, hogy a csecsemők és kisebb gyermekek tuberkulotikus bélgyulladására elég gyakran gyöngykóros tehének tejére vezethető vissza. Egészséges tehéntől való tejet megfertőztetnek oly módon, hogy olyan vízzel keverik, vagy a tejesedényt öblögetik, a mely már magában hordja a fertőző csirákat. Így kimutatja, hogy számos család úgy betegedett meg tifuszban, hogy a tejesemberök olyan patakból merített vízzel öblögette edényeit, a melybe tifuszbeteg üreleke került. De fertőztethet a ház, a lakás is, a honnan a tejet kapja az ember; így felhoz eseteket, a hol a majoros gyermekei közt, lakásában, tifusz és sarlach uralkodott s áthurcolták azon családokba, a hova a tejet szállították.

— **Vessünk ősszel oly takarmányféléket,** melyek tavasszal korán fejlődnek. Ilyenek a takarmányrozs, biborhere, őszi borsó és őszi bükköny. Az utóbbiakat lehet tisztán is vetni; czélszerű azonban a keverésvetés. Ahhoz azonban, hogy kora tavasszal jó takarmánytermésünk legyen, okvetlenül jó erőben levő földek szükségesek. Főleg áll ez az őszi rozsra vonatkozólag. Az őszi bükkönynek és az őszi borsónak rozsossal való keverése azonban sokkal előnyösebb, mint a tiszta vetés, mert az előbbi jobb minőségű takarmányt ad. Főleg előnyös lesz, ugy a mennyiség, mint a minőségre való tekintettel a rozsok őszi bükkönnyel való keverése, mely még a kevésbé erőteljes földeken is buján és biztosan fejlődik.

— **Uj boros hordók kezelése.** Az új hordók a bennük levő bornak és mustnak kellemetlen mellékízű kölcsönöznek, sőt azoknak megromlását is okozhatják. Ezt elkerülhetjük, ha a hordókat előbb szóda-oldattal kilugozzuk. A szódát vízben oldjuk fel s az ily vízzel félig megtöltvén a hordót, azt 12—14 napig állni hagyjuk. A folyadék ekkor egészen barna lesz, azután leeresztjük, a hordót azonban újra megtöltjük friss vízzel s azt pár napig benne hagyva, kiöblögetjük. Az így előkészített hordóban a bor és a must kitünően áll el.

— **A gyermekek fogápolását a legtöbb szülő figyelmen kívül hagyja.** Ebben leledzik aztán nagy részt ama szomorú tapasztalat, hogy gyermekeink legnagyobb százalékának épen-séggel rosszka a fogai. Szoktassák a szülők gyermekeiket arra, hogy minden étkezés után öblögtessék ki szájukat egy százalékos carbolvízzel, mely ma a legjobb és legolcsóbb fogápoló szer. Ezzel eleje lesz véve a szájban visszamaradt ételmaradékok erjedésének s a romlást okozó bacillusoknak. Ismertessük meg velük minél hamarabb a fogpiszkálót s fogkefét, mely utóbbi a foghus edzésére szolgál. Ne engedjék meg a folytonos zabálást és nyalakodást, mert ekkor a fogak közei sohasem mentek az ételmaradékoktól, mik a fogak legnagyobb ellen-ségei.

— **A hangyákat az éléskamarából kikapartítani és távoltartani hánytató borkővel (Tartar. emetic.) lehet leghamarább.** Kevés hánytató-borkövet sok czukorral jól összekeverünk s egy lapos csészében a földre helyezünk oda, hol a legtöbb hangya jár, ügyelve arra, hogy az így preparált czukorhoz a gyermekek hozzá ne férjenek és nehogy más czélokra véletlenül felhasználtassék.

— **Legjobb házi szer a vágási sebekre.** Alig kerülheti ki a jó gazdasszony, de sokszor a gazda is, hogy hébe-hóba a kozét meg ne vágja. — Ilyenkor aztán leggyakrabban meszet vakarnak a srebro, vagy pókhálót tesznek rá. Pedig ez sokszor veszedelmes, mert a mésszel és pókhálóval por, piszok kerül a srebro s ez

még inkább gyuladásba hozza, nem hogy gyógyítaná. Sokkal többet ér ezeknél a sebet jól kiáztatni hideg vízbe, azután tojás fejrjével bekenni, ez hamar szárad és bevonja kéreggel a sebet s megóvja a levegő külső behatásától s így gyorsabban gyógyul alatta.

— **A palaczkozott bort sokan homokban tartják,** pedig ez a lehető legegyszerűtebb eltartási mód. A homokban nevezetesen a dugasz megnyirkosodik és penészt kap, mi behat az üvegbe is. Száraz hűvös helyen kell tartani a palaczkozott bort.

— **Gyümölcs-eczet készítés.** Sokszor nem tudja a gazda, hogy mit csináljon a lehullott félérett, vagy éretlen gyümölcsrel, sokszor pedig annyi a gyümölcs, hogy a selejtjét nem tudjuk felhasználni. Ezt a hulladék-gyümölcsöt igen jól felhasználhatjuk eczetkészítésre. Az összeszedett gyümölcsöt kádba vagy dézsákba rakjuk; az edényt befedjük és állni hagyjuk, míg a gyümölcs át nem izzad. Egy-két hét múlva összerázzuk és 7—8 napig nyitott edénybe tartjuk és ez alatt a gyümölcs erjedésnek indul. Ekkor egy másik nyitott dézsát véve, egy harmadrésznyire jó eczettel megtöltjük, a másik két harmadát a már jól erjedő mustos törkölylyel felöntjük. 8—10 nap múlva kézen van a rendes, jó erős eczet. Ekkor 1/3-át leöszük, a maradék 1/3-ot pedig eczetágnak hagyva, ismét felöntjük mindaddig, a míg csak el nem fogyott. — Ha eczetünk zavaros, akkor azt csontszénnel megderíthetjük, úgy, hogy minden literre 1 kanál csontszénport számítva, az eczetbe keverjük és jól felrázzuk, azután 8—10 perczig ülepedni hagyjuk és sűrű ruhán átszűrjük. Csontszén a gyógyszerárban is lehet kapni.

— **Miről ismerni meg a jó fejőstehenet?** Az orrnak hosszúnak, a szarvnak finomnak, a hátúnak egyenesnek, laposnak, a nyaknak könnyűnek, a bordáknak öblöseknek, a vállakr telteknek, a csipőknek széleseknek, a törzsnek hosszúnak, a csontozatnak finomnak, a szemnek nyugodtának, a szügynek szélesnek, farknak kicsinynek, a bőrnek vékonynak, tögynek nagyknak kell lenni. Persze tényleg sokat is kell fejnie. Ha valakinek tehenszében csupa ily egyedek lennének, az meg lehetne elégedve állományával.

— **A patkányfogásról olvasván** „Erdélyi Gazda“ 37-ik számában a csapdák ajánlva a csapdába. Egy jó barátom leírása eljárása jutott eszembe. Tudvalevőleg több parancsolni szeretnénk a patkány csalogatni azt. Barátom úgy járt el, hogy szerhelyzetbe juttatta a patkányt, mert te elejébe kétfelől két téglát állított elére, it felül keresztbe két téglát fektetett, tel sz folyósót csinált a lyuk elé. Ebbe állította a dát (kelepcze), de miután a kelepcze nyit g pléh bádoglemez kicsi, ezért a kelepcze nyelvére akkora bádoglemezt erősített, mint a kelepcze belső köre, most a patkány kijöve lyukjából, el nem kerülhetette, hogy a kelepczén át ne menjen és annak nagy bádog lemezére reá ne lépjen, ezen bádoglemezt egy vixos skatulya fedele is helyettesítheti, így a kelepcze felcsattan s a patkány fogva van. Hogy elhagyott lyuk elejébe ne állítsuk hiába a kelepczét, ezért előbb a lyukakat be kell tönni tordel s a melyik kinyitattik a patkány által, oda állítjuk a kelepczét. Sokkal jobb ezen parancsoló, illetve kényszerítő eljárás, mint a csalétek. Probatum est.

— **Olvasóink figyelmébe ajánljuk a „Magyar Jelzőlog-Hitelbank“-nak** jelzőlogos kölcsöneiről szóló, lapunk jelen számához mellékelt értesítését.

Piaczi értesítő.
Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Lanyha irányzat mellett, 75—80 kg. 10 frt

juk szét, a kisebbet csak kettőre; a kőmagukat mindenestől megfőzzük, csak a héját tisztítjuk meg gondosan

A tiszta gyümölcsöt az üstbe tesszük, annyi vizet öntünk rá, hogy elborítsa s aztán pépes izzé főzzük; azután a szitán átverjük, hogy a magvak, héjak és rostok, kocsányok stb. visszamaradjanak. Az így nyert finom izzt megmérjük s egy-egy kilóra, minőségéhez képest, 60—250 gramm czukrot keverünk (a nagyon édes gyümölcsöt nem kell czukrozni), erre a kisebb üstbe öntjük, újra tüzre tesszük s folytonos keverés mellett oly sűrűre főzzük, hogy a kanál megáll benne. Minél sűrűbb, annál jobb, mert aztán annál könnyebben szárad. A jó sűrű gyümölcsöt a cserényekre öntjük, azokon szépen egyenletesen szétkenjük egy centiméter vastag lepénynyé, felületén vízbemártott kárpapírral vagy lapos fával elsimitjük, a kemenczében rakjuk és megszáritjuk, megjegyzendő, hogy a cserényekre, mielőtt a gyümölcsöt ráöntjük, tiszta papirost terítünk, úgy, hogy a széleit is takarja.

A pászta lassan szárad, mert a kemenczét nem szabad tulságosan befűteni; egy-két nap alatt azonban így is megszárad. A pászta akkor eléggé száraz, ha gummiszerű tézstaállományt mutat. Ekkor kiveendők a kemenczéből s koczákra vágjuk, a melyek kisebbek vagy nagyobbak lehetnek.

Ha a pászta a papirosra ragadt, úgy csak nedves szivacsral kell utóbbit megtörölgetni, mire könnyen levál. A pászta koczák tiszta aládákban évekig elállnak, a nélkül, hogy elromlanának. Láttunk olyan pásztaakat, melyek már tíz évek voltak s mégsem vesztettek semmit jó ízükből.

A gyümölcstenyésztés előmozdítása.

A nép szigorú anyagi körülményeinek kiküszöbölésére multhatatlan szükség a gyümölcstenyésztés általános elterjesztése. Cél legyen: a gyümölcsöt nagyban eladásra termeszteni, s sok esetben villámhárítója a nyomornak.

Ha a birtokos gazdák nagy része e tekintetben a merev csüggettség éjjelibe tévedtek volna: rázza fel szenderegésökből s költse fel a földmivelési miniszteriumunknak egy-egy a Kolozsvárt beállítandó gyümölcsiskolájának létrejövetele. Jó irányu munkától már e téren sokat segítettünk. A kertészek kertté erdélyrészi kis hazánkat, a melyek termő gyümölcsfákkal beültetve. Ültetésük kétféle: a bércezes hazánknak azon részét, a melytől a birtokosok minálunk is, hogy legyen Magyarország kies táj-szétömlő folyóival. Viz, föld s bércezes magában véve is érdekes, de földíztalozzák mégis csak a munkás kéz illeszthet a gyümölcs hasznosságával.

Jól mondja Tóth Mike 1878. évben a magyar sikság jövőjéről irt munkájában, hogy a „növény mindenütt díszes ruházatba öltözteti az élettelen természetet, mindig meg-megújuló köntőssel ajándékozván meg a meztelen földet. akadályozott és jól vezetett termékenysége mellett pedig: paradicsommá válik bármely vidék is.“

Mióta szép hazánk az európai közműveltség tanyáján elhelyezkedett, nem uszott a felszínen több üdvös indítvány és előrehaladási törekvés a köz és magán gazdászati terén, mint mostanság ez idő szerint.

Az istenség éjjel-nappal dolgozik szemünk előtt, mi szégyellünk dolgozni pedig csak úgy lesz hazánk a közboldogság, ha okszerűen gazdálkodni tanulunk és másokat is tanítunk. Mutassunk fel példánykertészetet az értelmes és munkára ügyesített ifjúság előtt, mert alapvetés a termelő és fogyasztó saját igényeit az általa termelt és fogyasztott termékkel összhangzásba hozni kézzel azokkal. a ki...

pes nem leendő, mert csak ily alapra fektetve lehet erőnk elhordozni az országos és birodalmi terheket.

Alakítsuk kertté kis hazánkat, melyet az ős természet legdrágább kincseivel, kedvező éghajlattal és dús termékenységgel felruházott. Ha ezekhez a szorgalom értelmes keze járul: néhány évtized alatt hazánk legszebb kertje leendő Európának.

Mert valóban elszomorodik az ember, ha csak a Virágosvölgynek nevezett vasuti vonalon utazva, szétnéz e vidéken, mennyire visszataszít e pusztaság a gyakorlott szemnek! s méltán szomorodik el az ember, ha másutt is szétnéz e hazában, hol mindenki a hazát emlegeti, a hazáról álmodik, a hazával ébred, hazafiságból eszik és iszik; de hogy annak földjét édenne tegye, az eszébe sem jut.

Itt az ideje már egyszer nem játékszernek tekinteni a gyümölcstenyésztést, a mint némelyek nevezni szokták e nemes szakmát. Ha nem teszünk önérdékünkért, tegyük meg hazafiságból és ültessünk hasznos és gyümölcs-termő fákat, hisz az üde árny éltető enyhében kedvesebb lehet még a járás-keles is.

A magyar embernek, ki hazáját tulajdonának tartja, hazafiai kötelessége mentől több fát ültetni. Ezáltal szeszélyességre hajló éghajlatunk szélsőségeit korlátozzuk, gyermekeinknek és unokáinknak nem megvetendő kincset hagyunk hátra. Ültessük hát a két-három éves oltványokat állandó helyükre kertjeinkbe és künt levő gyümölcsöseinkbe!

Szász Lajos.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmányja Kolozsvárt folyó évi szeptember hó 14-én egyleti elnök Szabó József elnöklete alatt ülést tartott. Jegyzett: Sz. Szakáts Péter elnök titkár.

Jelen voltak: Benkő Mihály, Dávid Antal, Demeter Károly, Jakab László, Molnár Sándor egyll. jogtanácsos, Sipos Gábor, Szentgyörgyi Lajos, dr. Szentkirályi Ákos, Tóth Zsigmond választmányi tagok.

Az ülés tárgyai közül kiemeljük a következőket.

Olvastatott a múlt ülés jegyzőkönyve, mely tudomásul vétetvén, a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkértek Tóth Zsigmond, Benkő Mihály és Sipos Gábor tagtársak.

Olvastatott az egyleti pénztárkezelőségnek a múlt — augusztus — hóra vonatkozó pénztári forgalomról szóló jelentése, mely szerint augusztus hóban tett

az összes bevétel . . .	79,126 frt 70 krt,
az összes kiadás . . .	73,896 „ 84 „
így átvitel szept. hóra . . .	5,229 frt 86 kr.

Kapcsolatosan az elnök megjegyzi, hogy ezen szokatlan pénztári forgalom onnét van, hogy a múlt ülés határozata folytán az egylet aranyjárdék-értékpapirai eladattak és azok helyett regále kárt. kötvények vásároltak. Ép úgy regále kötvény vásároltatott az egyletnek takarékpénztárilag kezelt 13 ezer frtnyi készpénzéért is. — Tudomásul vétetik.

Földm. minist. tudatja, hogy a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetnél betöltés alatt levő ösztöndíjakat és szabadhelyeket azoknak adományozta, a kik az egylet által is ajánlva lettek. — Az ösztöndíjasok és szabadhelyesek névjegyzéke az Erdélyi Gazdában már közöltetvén, a leirat örvendetes tudomásul szolgál.

A temesmegyei gazd. egyesület a Temesvárott szept. 18-án és következő napjain tartani szándékolt „Gazdasági értekezletre“ hiv. A titkár jelenti, hogy a lapok közlése szerint az értekezlet elmarad. — Tudomásul vétetik.

Az orsz. magy. gazdasági egyesület küldi

f. évi október 1-én „Köztelek“ czímen megindítandó új lapjának prospectusát és ezt ajánlja — Tudomásul szolgál.

Ministerium leküldötte az egyll. köztelek átvételéről szóló szerződést pótlás végett. — A kívánatnak elég tétetik.

Minist. válaszol az erd. magy. szarvasmarhatenyésztés ügyében tett fölterjesztésre. — A tél folytán népesebb ülésben való tárgyalása határozottatott.

Az aug. 29-én tartott gazd. értekezlet jegyzőkönyve betérjesztetvén, — novemberben való tárgyalása határozottatott.

Minist. a peronospora ellen való védekezésről szóló útmutatást, valamint a filloxera ellen védekező szövetkezetek alakíthatására vonatkozó alapszabály-mintákat küld. — Előbbi már közöltetvén s úgy amabból, mint az utóbbiból a küldött példányok kiosztatván, — tudomásul szolgál s az utóbbi is közlendő leendő.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet küldi a Deesen f. é. október hó 4—10-ig tartandó gyümölcs-, szőlő- és konyhakerti terménykiállításának szabályzatát és kéri a kertészeti szakosztályt 2—3 tagja által magát képviseltetni. — Kiadatik a kertészeti szakosztály elnökségének azzal, hogy 2—3 tagja által az egylet költségén való képviseltetéséről gondoskodni sziveskedjék.

Mórággy István n.-enyedi vinczellér-képezdei igazgató tudatja, hogy miniszteri rendelet folytán, filloxera-ügyben rendelkezésre áll, kéri azonban, hogy úgy október közepe táján vétetnék igénybe Kolozsvárt, minthogy addig másfelé van elfoglalva. — Attétetik a kertészeti szakosztályhoz.

Orsz. magyar kertészeti egyesület megküldi a Budapesten f. é. október 3—12-ig tartandó országos gyümölcsvásár, valamint gyümölcs- és konyhakerti terménykiállítás programját és bejelentő ívét. Ezzel kapcsolatosan Szentgyörggy Lajos indokolva ajánlja, hogy ezen egylet is venne részt erdélyi gyümölcsökkel ezen kiállításon. — Eszmecsere után kimondatott, hogy min egy 100—120 frt költség ráfordításával, az egylet neve alatt Budapesten egy szép collectiv gyümölcskiállítás rendezésék, melynek kivitelére a kertészeti szakosztály felkératik.

Sipos Gábor indítványt tesz a cserebogár irtásának országosan leendő szabályozása iránt teendő intézkedés tétele végett. — Az augusztus 29-én tartott értekezlet megállapodásaival együtt elintéztetik.

Szentgyörggy Lajos indítványozza, hogy az egylet vándorgyűlései ismét ujittatnának fel, mely helyesléssel találkozáván, még egy pár csekélyebb fontosságú ügy elintézése után, az ülés bezáratott.

Szives kérelem gyümölcstermelési ügyben!

Tisztelt gyümölcstermelő és ez ügy iránt komoly érdeklődéssel viseltető üggyársaink biznnyal értesültek affelől, hogy okt. 9—12 közt Budapesten az orsz. kertészeti egylet gyümölcs- és terménykiállítását és ezzel kapcsolatos gyümölcsvásárt rendez. *) Ebből folyólag egyletünk is szives készséggel kívánván hozzájárulni e, ránk nézve is igen fontos kérdés-minél teljesebben történhető kiviteléhez, legközelebb — szept. 14-én — tartott ig. vál. üléséből megbizta szakosztályunkat, hogy erdélyrészi területünkről kérje össze az alma-körte fajokat s azt egy komplet kollekczióban e hó 30-áig — a mint ez az orsz. kert. egyesület programjában kívántatik — juttassuk a helyszínére, Bpestre.

Megbizatásunkból, de egyszersmind őszinte örömeinkből és az ügy iránt való szeretetünkből folyólag is, tisztelettel kérjük tehát e helyen is nagyérdemű gyümölcstermelő üggyársainkat.

*) Lapunk 36. számában ennek programját közöltük.

0 kr. Rozs 70—72 kg. 9 frt 45 kr.—9 frt 60 kr.
 Árpa 60—66 kg. 5 frt 90 kr.—8 frt 75 kr. Tengeri 73—75 kg. 6 frt 35 kr.—6 frt 45 kr

N.-Várad. szeptember 15. Tiszta buza 6 frt 93 kr.
 Elegybuza 6 frt-22 kr. Rozs 6 frt. Árpa 3 frt 72 kr.
 Zab 2 frt 02 kr. Törökbuza 3 frt 72 kr. hektoliterenként.
 Széna kötetlen 2 frt 20 kr. Alomszalma 1 frt 30 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok.
 (Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Brassó	Csilszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza .	hl.	770	650	950	725	950	700	850
Elegy buza .	"	450	600	900	550	800	650	—
Rozs	"	600	450	800	550	800	560	575
Árpa	"	450	350	—	400	600	—	475
Zab	"	240	275	500	200	600	20	250
Törökbuza . .	"	500	550	650	400	600	500	575
Széna	q.	200	300	400	280	200	200	180
Szalma	"	90	100	180	180	100	140	—
Túzifa	km.	260	240	180	300	220	200	180
Marhahus . .	kg.	48	32	44	36	38	38	40
Szeptember . .		18	16	15	16	11	11	12

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Nézd-Vá-sárhely	Maros-Vá-sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza .	hl.	750	780	1000	700	700	710	760
Elegy buza .	"	650	—	900	605	650	610	540
Rozs	"	600	570	830	600	600	590	530
Árpa	"	—	400	490	—	—	420	—
Zab	"	250	260	520	280	250	200	230
Törökbuza . .	"	400	560	520	425	450	490	460
Széna	q.	350	350	150	110	400	150	130
Szalma	"	250	100	100	75	200	110	110
Túzifa	km.	260	240	300	240	220	325	220
Marhahus . .	kg.	45	44	46	44	44	52	44
Szeptember . .		12	17	17	17	17	18	17

A piaci cikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	hl.	730	700	725	675	775	—	—
Elegy buza .	"	650	650	575	625	650	—	—
Rozs	"	560	520	490	600	550	—	—
Árpa	"	480	360	370	—	—	—	—
Zab	"	230	200	215	300	225	—	—
Törökbuza . .	"	400	420	365	425	500	—	—
Széna	q.	350	200	140	250	250	—	—
Szalma	"	130	130	90	150	150	—	—
Túzifa	km.	160	180	220	180	240	—	—
Marhahus . .	kg.	44	44	40	36	40	—	—
Szeptember . .		14	14	17	12	15	—	—

Kolozsvár, 1891. szept. 17. Tisztabuza 8 frt 50 kr — 10 frt Rozs 8 frt—8 frt 30 kr. Törökbuza 6 frt—6 frt 30 kr. Zab 4 frt 80 kr.—5 frt. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm-ként. Marhahus 50 kr. kg.

Allatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár szeptember 16—17-én. Szarvasmarha felhajtott m. e. 300 drb; eladatott 189 drb. Ló felhajtott mintegy 10 drb; eladatott 4 drb. Juh felhajtott m. e. 100 drb; eladatott 57 drb. Sertés felhajtott m. e. 700 drb; eladatott 383 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Szeptember 1-én. Heti üzlet: vontatott. Heti átlag árak: magyar válogatott áru 320--380 kgr. nehéz 43—48 1/2 kr; 230—300 kg. nehéz 49—49 1/2 kr; vidéki könnyű sertés 50—51 kr; szerb 47—48 kr. tiszta kgrammonként Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény. Elégség árak: Tengeri 7 frt; árpa 6 frt 90 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen Heti állatvásár szeptember 14—15-én. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 700 drb, eladatott 435 drb. Ló felhajtott 460 drb; eladatott 258 drb. Irányzat: élénk Sertés felhajtott 3400 drb; eladatott 1400 drb. Irányzat: lanyha.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

NYILTTÉR. *)

REGALE-UTALVÁNYOKAT,

illetve

KÖTVÉNYEKET

az esedékes kamatok külön megterítésével

teljesen a hivatalos árfolyan

jegyzés szerint fizeti.

Ez év folyamán a forgalomban levő

5% magyar papírjaradék és a 4% magyar aranyjaradékkötvényeknek

egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra; ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében új szelvény-ivek fognak kiadni, melyeknek beszerzését jutalék nélkül készséggel közvetíti

FOLLY VICTOR

18 (18—32.)

bank- és pénzváltó-üzlete
KOLOZSVÁRT.

*) E rovat alatt közzéttekért nem a szerk-seget

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közzéttenek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keres.

Alkalmazást keres egy, a kolozsmonostori gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett, több évi gyakorlattal bíró, székely származású, nőtlen gazdász, ki önállóan társadalmi ismerettel is bír, alól

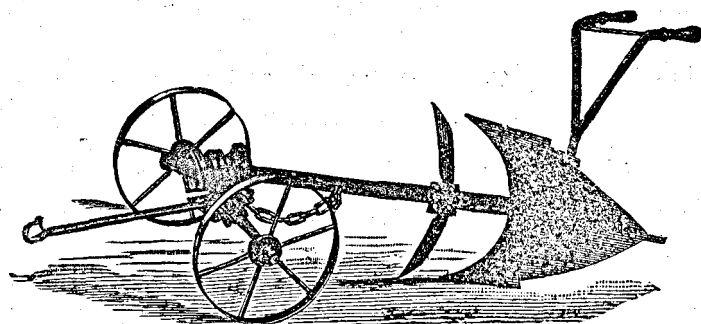
is működött. Címe a kiadóhivatalnál — szerény feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhet. Ajánlatok Ördögkútra (Szilágy) című Lázár Ferencnek.

lettszónal alkalmazást nyerhet. országosan saját bérelt pusztai gazdaságát vezette. Címét a kiadóhivatal megadja.

Udvarbírónak ajánkozik egy középkorú, nagy gyakorlattal bíró,

Eladás és vétel. Kerestetik egy 500—600 holdas

Eladó fajgálambok! cím a szerkesztőségénél.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7.) **SIMONFFY ISTVÁN** (37—52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, kultordancza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket. Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére. Készletet tart saját gyártmányából, nevezetesen egyes, kettős és három borozás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos eséplógépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl. Készítményei jóságáért és használhatóságáért felelősséget vállal. Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét belmonostor-utca I. sz. alatt, plébániai palotában lévő

BUTOR-RAKTÁRUNKRA

felhívni,

a hol nagyobb részt itt Kolozsvárt, saját kárpitos- és asztalos-üzletünkben készült fényes és fénytelen ebédlő- és hálószoba-berendezések,

CONSOL- ÉS FALI-TÜKRÖK, TOILETTE-TÜKRÖK, töltött Salon-garnitúrák, ruganyos és lószőr-mátráczok, szőnyegek, ablak-függönyök, butor-szövetek

a legjutányosabb árban kaphatók.

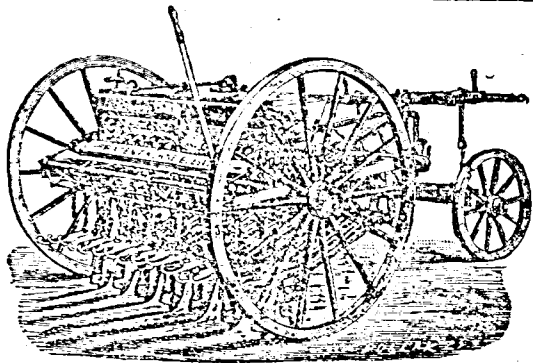
Elvállalunk mindennemű kárpitos- és asztalos butor-munkák átalakítását és javítását.

Kérjük a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Alázatos tisztelettel

GAAL és SCHRAMMER,
 kárpitosok.

14. (9—10.)

61. (12-26.)

Bécs, 1890. Gazdasági kiállítás. Legmagasabb kitüntetés:
Nagy diszokmány!

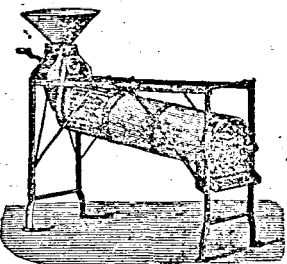
KÜHNE EDE

gazdasági gépgyára Mosonban (alakult 1856-ban.)

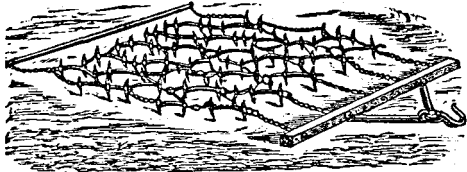
Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 21.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek az általán kedvelt népszerű és több mint 10,000 példányban elterjedt kitűnő Hungaria-Drill sorvetőgépeit

Uj! Balance-Hungaria-Drill (Wabrosch szabad.) Legjobb sorvető hegyes vidékre. Könnyű és olcsó reparató gépek. Laacke-féle rét- és szántó-boronák. Turcsányi uj kéregtörője. Egy és kétvasú ekék, kapálók, töltőgetők, rosták, konkolyozók s minden más gazdasági eszközök készletben.

Árjegyzékek
kivánatra.

ELADÓ

70. (1-3.)

egy három tagu, aczélfogakkal bíró, kitűnő
czikk-czakk vasborona.

Megtekinthető az erdélyi gazdasági egyesület irodájában.

Értekezni is ugyanott lehet.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, főter 13. sz. a (br. Wesselényi-ház)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszéki bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása. Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utaltványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet körébe vágó felvilágosítással

2. (38-52.)

Kiváló tisztelettel FOLLY VICTOR.

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (36-52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferenc utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1-30

300 „ „ „ „ —85

150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán, kertészeti és faiskolák által. Kitüntetések a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításokon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításán arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Barthel-féle eredeti CARBOLINEUM

legkipróbáltabb és legolcsóbb fa-védőszer. Minőségben felülmúlhatatlan. 5 kg. 1 frt 50 kr; 100 kg. 16 frt — Bécsből küldve.

MAGCSÁVA

buzautsög ellen; 1 csomag (100 literre való) 15 kr. Nagyobb vásárlásnál kedvezményes ár.

BÖRKENŐCS

A bőrt lágyítja és tartóssá teszi, nedvesség és hideg ellen biztosan véd.

Császári és királyi szabadalmazott

PATAKENŐCS

Védőszer minden patkóbetegség ellen! Egy kiló pléhdobozban 80 kr; 5 kg. 2 frt 50 kr; 100 kg. 40 frt Bécsből.

HERNYÓLÉP

Bajnországból legkitűnőbbnek elismerve.

Varrógépolajak, takarékszekerkenőcs, papír-fódellem, me-revedő kátrány stb. legjutányosabban kapható

BARTHEL MIHÁLY és Tsá-nál. Bécs, X., Keplergasse 20.

(10-10.)

(Alapított 1781-ben.)

Haszonbérbe vagy fix administatorra keres egy
volt gazdatiszt

circa 1000 hold birtokot,

67. (3-x.)

esetleg megfelelő

gazdatiszti állást.

Tudósítások kéretnek e lap kiadó-hivatalába.

BALOGH JÓZSEF

PUSKAMŰVES ÉS MECHANIKUS KOLOZSVÁRT

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlani
fegyver- és lőpor-raktáramat,

melyet főter, Báró Radák-ház, hátul az udvaron minden e szakmába vágó vadászati kellékekkel elláttam, u. m: fegyverek a legközönségesebbtől a legjobb minőségig, lefoucheux és lancaster, továbbá szobafegyver, szobapisztoly és revolverek nagy választékban.

Lőporok különböző minőségben, serétek, golyók, üres és kész töltények a legjutányosabb árakban s mindenkor raktáron kaphatók.

Fegyverjavításokat, becsereleéseket, villanycsengők bevezetését, villámhárítókat a legujabb szabadalom szerint eszközölök.

Továbbá galvanoplasztikai munkákat, u. m. aranyozás, ezüstölés, nickelés stb. a legjobb kivitelben és jutányosan teljesítek.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölök.

Bécses pártfogását kéri

teljes tisztelettel

45. (15-20)

BALOGH JÓZSEF.